МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології
_____ Г.Ф. Морошкіна
(підпис) (ініціали та прізвище)
«01» вересня 2023 р.

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності 035 *«Філологія»*
спеціалізації *035.051 «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська»*
освітньо-професійна програма **Мова і література (іспанська)**

Укладач: Тарасюк І.В., кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри романської філології і перекладу

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри романської філології і перекладу
Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри
_____ О.В. Тєлкова
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету іноземної філології

Протокол № 1 від "31" 08 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету іноземної філології
_____ О.А. Каніболоцька
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ І.В. Тарасюк
(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th>1</th><th>2</th><th>3</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітня програма
рівень вищої освіти</td><td rowspan="2">Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>очна (денна) форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Галузь знань
03 Гуманітарні науки</td><td rowspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td>Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Цикл дисциплін загальної підготовки</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
035 Філологія</td><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>Семестр:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Спеціалізація
035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Змістових модулів – 4</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>Освітньо-професійна програма
Мова і література (іспанська)</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні заняття</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Рівень вищої освіти:
бакалаврський</td><td rowspan="4">Кількість поточних контрольних заходів – 12</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>58 год.</td></tr>
<tr><td>Вид підсумкового семестрового контролю:
екзамен</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є ознайомлення студентів з теоретичними основами, прикладними аспектами та експериментальними методами дослідження романської філології та вироблення умінь їх практичного застосування у своїй професійній діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

- ознайомитися з соціолінгвістичними характеристики сучасних романських мов, областей їх розповсюдження в Європі та за її межами;
- засвоїти класифікації романських мов;
- сформувати уявлення про основні етапи розвитку латинської мови;
- опанувати фактори диференціації народної латині та її перетворення в романські мови;
- проаналізувати письмові пам`ятки народної латині та пам`ятки ранніх романських мов;
- засвоїти типологічні характеристики романських мовних систем у їх співвідношенні з системою латинської мови;
- сформувати знання про основні етапи історії формування романської філології як науки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	**2**
Програмні компетентності: ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. *Спеціальні компетентності, визначені стандартом* СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється). СК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію. СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	Методи: Наочні методи (схеми, моделі). Словесні методи (презентації, пояснення, робота зпідручником). Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проєктів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи(репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, проведення «мізкового штурму»).

СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів. СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	
Програмні результати навчання, визначені стандартом ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію. ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя. ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти	Методи контролю Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота,практична робота). Контрольні заходи: - теоретичне та практичне тестування за змістовими модулями; - індивідуальне завдання (ІЗ); - екзамен.

застосовувати їх у професійній діяльності. ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології. *Програмні результати навчання, визначені освітньою програмою* ПРН 20. Володіти комунікативною компетентністю з іспанської та англійської мови (лінгвістичний, мовленнєвий, соціокультурний, прагматичний компоненти, відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) та бути здатним удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті. ПРН 21. Знати принципи впровадження інформаційних і комунікаційних технологій у процес навчання та здійснення професійної діяльності. ПРН 22. Вміти аналізувати головні тенденції історичного розвитку романських мов і сучасний стан у взаємодії з соціальними, політичними, економічними і культурними чинниками. ПРН 23. Володіти принципами міжкультурної комунікації; здійснювати міжкультурну комунікацію засобами мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови у певних ситуаціях спілкування з метою досягнення взаєморозуміння згідно із соціальним статусом та соціальною роллю комунікантів. ПРН 24. Мати здатність до ефективного спілкування в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах; брати участь у дискусіях, відстоювати власну думку (позицію), дотримуватись культури поведінки.	

Міждисциплінарні зв`язки. Відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Мова і література (іспанська)» підготовки бакалаврів курс «Вступ до спеціальності» тематично пов'язаний з такими дисциплінами циклу загальної підготовки, циклу професійної підготовки спеціальності та циклу професійної підготовки освітньої програми («Вступ до мовознавства», «Латинська мова», «Лексикологія першої іноземної мови», «Історія першої іноземної мови», «Теоретична граматика першої іноземної мови» «Компаративістика»).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Поняття сучасної Романії*

Тема 1. Романська філологія як галузь філологічних знань

Філологія як комплекс лінгвістичних і культурно-історичних дисциплін. Романська філологія як галузь філологічних знань: цілі та завдання курсу. Зв'язок романської філології з іншими науками та методологія дослідження романських мов. Індоєвропейська мовна сім`я та її поширення у світі. Група романських мов. Лексичні та морфологічні риси романських

мов. Проблема генетичної спільності романських мов. Класифікації романських мов. Класифікація за територіально-лінгвістичною ознакою. Класифікація за територіальним принципом. Проблема структурної спільності романських мов.

Тема 2. Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти. Іспанська мова. Португальська мова. Французька мова. Італійська мова. Румунська мова. Креольські мови. Особливості мовної політики у країнах з романським типом мовлення.

Змістовий модуль 2. *Витоки романських мов й утворення романського мовного ареалу*

Тема 3. Особливості романізації
Умови й основні характеристики процесу «романізації». Романізація Апеннінського півострова. Романізація Піренейського півострова. Романізація Галії. Романізація Дакії. Криза суспільно-політичного устрою Римської імперії та утворення держав на романізованих територіях. Умови, причини та чинники виникнення романських мов. Етнолінгвістичні чинники: субстрат, суперстрат, адстрат. Теорії виникнення романських мов.

Тема 4. Латинська мова як основа формування романських мов
Етапи історії латинської мови. Архаїчна латина. Класична латина. Пізня латина. Поняття народної латини. Характеристика народної латини. Джерела вивчення народної латини. Методи вивчення народної латини. Територіальна й соціальна диференціація народної латини.

Змістовий модуль 3. *Фонетичні та морфологічні риси романських мов*

Тема 5. Фонетичні зміни в народній латині та в період формування романських мов
Поняття „фонетичного закону". Види позиційних фонетичних змін: асиміляція, дисиміляція, метатеза; афереза, синкопа, апокопа; протеза, епентеза, епітеза. Види спонтанних фонетичних змін. Поняття неперервної усної традиції та „вченої" традиції. Виникнення етимологічних дублетів в історії романських мов. Просторові кордони фонетичних змін. Поняття ізоглоси. Поняття просодичної структури слова і просодичної норми. Характер наголосу у латинській та романських мовах. Зміни в ударному вокалізмі народної латині. Зміни у ненаголошеному вокалізмі. Зміни у консонантизмі народної латині. Порівняльна характеристика фонетичних систем романських мов.

Тема 6. Протороманські інновації у системі частин мови.
Зміни у синтаксисі народної латини Протороманські інновації в системі імені (редукування відмінків; зникнення морфологічного класу імен середнього роду; прийменникові конструкції). Виникнення артикля. Перебудування системи прикметників в народній латині (скорочення кількості морфологічних типів прикметників; закріплення аналітичного способу передачі градації якості як провідного у романських мовах; збереження суплетивних форм компаратива у більшості романських мов). Займенник. Протороманські інновації в системі дієслова (утворення результативно-перфективних форм дієслова на основі латинських дієслівних перифраз (habeo + participium perfecti passivi; teneo + participium perfecti passivi; утворення нових романських форм майбутнього часу на основі латинських модальних перифраз (з дієсловами habeo, volo, debeo, venio + infinitivus); утворення на основі латинської перифрази infinitivus + habebam нових форм кондиціонала, відсутнього у латинській мові). Неособові форми дієслова (інфінітив, дієприкметник, супін, герундій). Синтаксис простого речення (порядок слів у пізній латині; різний ступінь закріпленості порядку слів у реченні у різних романських мовах). Синтаксис складного речення (заміна інфінітивних оборотів accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo). Порівняльна характеристика граматичних систем романських мов.

Змістовий модуль 4. *Історія вивчення романських мов*

Тема 7. Загальноромaнський лексичний фонд

Проблема неоднорідності складу первинного романського фонду („первинні" слова як основа словника романських мов). Внутрішньомовні (інтралінгвістичні) причини лексичних змін в історії (заміна латинського найменування; зміщення значення слова (розширення та звуження значення, антономасія, синекдоха, метонімія, метафора); емоційність народної латини (велика кількість слів зі зменшувальними суфіксами); збагачення лексики за рахунок власних словотворчих ресурсів). Екстралінгвістичні причини лексичних змін в історії романських мов (історичні, соціо-економічні, культурні зміни у Римській державі; територіальна диференціація лексики по провінціях Римської імперії; історичні контакти з іншими народами: вплив субстратних, адстратних, суперстратних явищ).

Тема 8. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрямий шляхи дослідження романських мов

Історія вивчення романських мов від Середньовіччя до XIX століття. Романське мовознавство у XIX столітті. Порівняльно-історичний метод. Молодограматичний напрям у романському мовознавстві. Становлення діалектології як засобу вивчення романських мов. Лінгвістична географія. Лінгвістичні атласи як метод вивчення романських мов. Лінгвістичні атласи Георга Венкера, Гюстава Вайганда, Жюля Жильєрона. Романістика першої половини XX століття. Порівняльно-типологічне вивчення романських мов. Романістика другої половини XX ст.-початку XXI ст. Історія становлення романістики в Україні та її представники.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські/ Практичні /Лабораторні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/дф.	з/дистф.	о/дф.	з/дистф.	о/дф.	з/дистф.			
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
1	15	**8**	**4**	**0**	**4**	**0**	**7**	**0**	**7**	**8**	**15**
2	15	**8**	**4**	**0**	**4**	**0**	**7**	**0**	**7**	**8**	**15**
3	15	**8**	**4**	**0**	**4**	**0**	**7**	**0**	**7**	**8**	**15**
4	15	**8**	**4**	**0**	**4**	**0**	**7**	**0**	**7**	**8**	**15**
Усього за змістові модулі	60	**32**	**16**		**16**		**28**		**28**	**32**	60
Підсумковий семестровий контроль **екзамен**	30						30				40
Загалом	**90**								**100**		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.

1	2	3
1	Поняття сучасної Романії	2
	Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти.	2
2	Особливості романізації.	2
	Латинська мова як основа формування романських мов. Поняття народної латини.	2
3	Фонетичні зміни в народній латині та в період формування	2
	Протороманські інновації у системі частин мови. Зміни у синтаксисі народної латини.	2
4	Загальноромaнський лексичний фонд.	2
	Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов.	2
Разом		16

6. Теми практичних занять

№ змістового	Назва теми	Кількість годин

модуля		о/д ф.
1	**2**	**3**
1	Романська філологія як галузь філологічних знань	2
	Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти.	2
2	Особливості романізації.	2
	Латинська мова як основа формування романських мов. Поняття народної латини.	2
3	Фонетичні зміни в народній латині та в період формування романських мов	2
	Протороманські інновації у системі частин мови. Зміни у синтаксисі народної латини.	2
4	Загальноромaнський лексичний фонд.	2
	Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов.	2
Разом		16

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	Тестове завдання з практичною складовою	**Тема 1.** Романська філологія як галузь філологічних знань. **Тема 2**. Сучасний романський мовний ареал.	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань - 20 Правильна відповідь оцінюється у 0,35 бали	**7**
	Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань.	**Практичне заняття 1.** Романська філологія як галузь філологічних знань. **Практичне заняття 2**. Сучасний романський мовний ареал.	Кожна усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на уточнювальні питання	**4** **4**
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	**3**			**15**
2	Тестове завдання з практичною складовою	**Тема 3**. Особливості романізації. **Тема 4.** Латинська моваяк основа формування романських мов. Поняття народної латини.	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань - 20 Правильна відповідь оцінюється у 0,35 бали	**7**
	Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань.	**Практичне заняття 3.** Особливості романізації. **Практичне заняття 4.**Латинська мова як основа формування романських мов.	Кожна усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на уточнювальні питання	**4** **4**

		Поняття народної латини.		
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	**3**			**15**
3	Тестове завдання з практичною складовою	**Тема 5.** Фонетичні зміни в народній латині та в період формування **Тема 6.** Протороманські інновації у системі частин мови. Зміни у синтаксисі народної латини.	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань - 20 Правильна відповідь оцінюється у 0,35 бали	**7**
	Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань.	**Практичне заняття 5**.Фонетичні зміни в народній латині та в період формування **Практичне заняття 6**.Протороманські інновації у системі частин мови. Зміни у синтаксисі народної латини.	Кожна усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на уточнювальні питання	**4** **4**
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	3			**15**
4	Тестове завдання з практичною складовою	**Тема 7.** Загальнороманський лексичний фонд. **Тема 8.** Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань - 20 Правильна відповідь оцінюється у 0,35 бали	**7**
	Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань.	**Практичне заняття 7.** Загальнороманський лексичний фонд. **Практичне заняття 8**. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов	Кожна усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на уточнювальні питання	**4** **4**
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	3			**15**

Усього за змістові модулі контр. заходів	**12**			**60**

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Підсумковий контроль	Екзамен	Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань, які викладаються усно. При дистанційній формі навчання: тестові завдання на платформі Moodle.	Екзамен проводиться в усній формі при очній формі навчання. За усну відповідь на кожне питання студент може отримати 10 балів. При дистанційній формі навчання екзамен проводиться у формі тестового завдання: 40 теоретичних питань, кожне з яких оцінюється у 0,5 бала.	**20**
	Практичне індивідуальне завдання	Індивідуальне завдання - виконання практичних завдань (письмово) із подальшим захистом	ІЗ складається з 4 завдань, кожне з яких оцінюється у 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи.	**20**
Усього за підсумковий семестровий контроль				**40**

9. Рекомендована література

Основна:

1. Кірковська І.С. Вступ до романської філології : підручник. Дніпро : «Пороги», 2018. 406 с.
2. Срібняк І. В. Італія / Italia : короткий нарис історії. Навч. посібник. Рим-Київ : Consortium scientifico-éducatif international Lucien Febvre, 2019. 206 с.
3. Стуліна Є.В. Вступ до мовознавства : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 116 с.
4. Харченко Т.Г. Практикум із дисципліни "Вступ до романської філології" : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2021. 71 с.

Додаткова:

1. Геолінгвістика. Геополітика. Геостратегія : хрестоматія / ред. кол. : А. І. Анісімова, І. С. Попова. Дніпро : ЛІРА, 2016. 228 с.
2. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.
3. Звонська Л. Л. Енциклопедичний словник класичних мов. 2-ге вид. випр. і допов. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2017. 552 с.
4. Мовна політика : проблеми міноритарних мов : хрестоматія / ред. кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. Дніпро : ЛІРА, 2016. 188 с.
5. Мовне розмаїття сучасної Європи : хрестоматія / ред. кол. : А. І. Анісімова, І. С. Попова. Дніпро : Ліра, 2016. Том 1. 248 с.
6. Негода М. М. Особливості лексичного рівня п'ємонтського діалекту. *Філологічні науки*. 2016. Вип. 2 (84). С. 105-109.
7. Calvet A. Le poids des langues romanes dans le monde. *Hermès.* 2016/2. №75. P. 34-41.
8. Maftei L. Aspects de l'enseignement et de l'apprentissage de la langue roumaine en tant que langue étrangère. *Current Trends in the Study and Teaching of Foreign Languages : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Online Conference* (Poltava, 04 June 2021). Poltava : Astraya, 2021. P. 138–142.

Інформаційні джерела:

1. Абашина Н. С. Велике переселення народів. URL: http://surl.li/pjipk.
2. Діц Ф.К. URL: http://surl.li/pjixh.
3. Синиця Є.В. Рим Стародавній. URL: http://surl.li/pjipk.
4. Сучасна політична карта світу. URL: https://geomap.com.ua/uk-g11/945.html.
5. Le latin et les langues romanes : histoire d'une parenté linguistique. URL : https://eduscol.education.fr/document/12769/download.
6. Lenguas romance. URL: https://concepto.de/lenguas-romances/.
7. Lenguas y dialectos de España: cuáles son y cuáles son sus orígenes. URL: https://www.ziggurat.es/blog/lenguas-dialectos-espana/.
8. Les langues romanes. URL: https://www.axl.cefan.ulaval.ca/monde/langues_romanes.htm.
9. Les parlers de France. URL: https://occitanica.eu/items/show/5153.
10. La période gallo-romane. URL: https://www.axl.cefan.ulaval.ca/francophonie/HIST_FR_s2_Periode-romane.htm.